

IZVJEŠĆE O RADU DAVATELJA JAVNE USLUGE

ZA 2023. GODINU

Dorijano Bažon, Direktor

Ožujak, 2024.

Sadržaj

UVOD	3
JAVNA USLUGA SAKUPLJANJA KOMUNALNOG OTPADA	4
SAKUPLJANJE MIJEŠANOG I BIORAZGRADIVOG KOMUNALNOG OTPADA	7
ODVOJENO SAKUPLJANJE KOMUNALNOG OTPADA	8
RECIKLAŽNA DVORIŠTA	8
SPREMNICI NA JAVNIM POVRŠINAMA.....	9
ODVOJENO SAKUPLJANJE U SUSTAVU „OD VRATA DO VRATA“	10
ODLAGALIŠTE OTPADA CERE	10
KOLIČINE SAKUPLJENOG KOMUNALNOG OTPADA	12
MIJEŠANI KOMUNALNI OTPAD.....	12
ODVOJENO SAKUPLJENI KOMUNALNI OTPAD	13
POTICAJNA NAKNADA ZA SMANJENJE KOLIČINE MIJEŠANOG KOMUNALNOG OTPADA	15
OSVRT NA EKONOMIČNOST ODVOJENOG PRIKUPLJANJA OTPADA	17
EDUKACIJA GRAĐANA S CILJEM STVARANJA ZELENIH NAVIKA.....	19

UVOD

28. lipnja 2023. godine donesen je Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2023. - 2028. godine. Sukladno članku 111. Zakona o gospodarenju otpadom (NN 84/21, 142/23 u nastavku Zakon) izvršno tijelo jedinice područne (regionalne) samouprave dužno je na svom području predložiti donošenje i osigurati provedbu plana gospodarenja otpadom. Plan gospodarenja otpadom donosi predstavničko tijelo jedinice područne (regionalne) samouprave. Nadalje, isto tijelo radi evaluaciju Plana najmanje jednom u šest godina, a izmjenu toga plana prema potrebi. Dakle, sukladno članku 173., stavak 1. Zakona Istarska županija bila je u obvezi do 1. siječnja 2024. godine donijeti Plan gospodarenja otpadom na regionalnoj razini. Gradovi i općine više nemaju obvezu donošenja planova gospodarenja otpadom.

U lipnju 2022. godine sukladno Zakonu donesen je novi cjenik usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada, odnosno cijena minimalne javne usluge sada iznosi 6,64 EUR bez PDV-a za korisnike iz kategorije kućanstva. Za korisnike iz kategorije koji nisu kućanstvo određena je cijena u iznosu od 85,34 EUR bez PDV-a te tri razreda umanjenja cijena s obzirom na kategoriju djelatnosti i dosadašnjih iskustva (glede primjerenih volumena spremnika za pojedine djelatnosti). Također dodatni odvozi korisnicima koji nisu kućanstva više nisu dio javne usluge.

Nadalje, 2023. godinu obilježilo je povećanje cijene zbrinjavanja miješanog komunalnog otpada u Županijskom centru za gospodarenje otpadom *Kaštijun* (tu je cijenu *Kaštijun* digao za 94%!). S obzirom da se taj trošak nadoknađuje iz cijene javne usluge za količinu predanog miješanog komunalnog otpada, ta je stavka u računima našim korisnicima morala biti korigirana. Zbog toga je od 1. lipnja 2023. godine povećana Cijena za količinu predanog miješanog komunalnog otpada (tzv. varijabilni dio računa). Nova cijena za količinu predanog miješanog komunalnog otpada sada iznosi 0,02 EUR bez PDV-a po litri.

Kontinuirano se radi na unapređenju infrastrukture i ulaganja u sustav gospodarenja otpadom. Tako je u 2023. godini nabavljeno novo specijalno vozilo sa dizalicom marke IVECO koje služi za pražnjenje polupodzemnih kontejnera, kao i za prikupljanje glomaznog otpada, dok se početkom 2024. godine očekuje nabava specijalnog vozila zapremnine 16 m³.

U rujnu 2023. godine započeo je pilot projekt prikupljanja biootpada od strane obiteljskih kuća te su individualni spremnici podijeljeni u ulici Marcilnica i dvije okolne ulice. U 2024. godini planirano je širenje prikupljanja biootpada od „vrata do vrata“ putem zajedničkih spremnika na naselja Labin i Presika. Sve to je na području Grada Labina, a spremnike uz sufinanciranje FZOEU-a nabavlja Grad.

Proteklih godina završen je proces pokrivanja cijelog područja spremnicima za odvojeno prikupljanje plastične i metalne ambalaže, odnosno papira i kartona (gdje postoje uvjeti za sustav „od vrata do vrata“). Od ostatka infrastrukture, svi korisnici imaju spremnike za miješani komunalni otpad različitih veličina, u Labinu djeluje reciklažno dvorište (RD), a na području cijele Labinštine koriste se tri mobilna reciklažna dvorišta (MRD).

Obrazac IRDJU

Sukladno članku 4. Odluke o načinu pružanja javne usluge sakupljanja komunalnog otpada davatelj javne usluge je trgovačko društvo 1.MAJ d.o.o. Temeljem članka 69., stavka 4. Zakona o gospodarenju otpadom davatelj usluge dužan je predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave podnijeti Izvješće o radu do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu i dostaviti ga Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja.

Izvješće sadrži opće podatke o području pružanja javne usluge, obračunskim mjestima, korisnicima javne usluge, podatke o odvojenom sakupljanju otpada, podatke o redovitosti sustava, podatke o kvaliteti pružanja javne usluge i ekonomskoj učinkovitosti sustava, cjenik javne usluge i analize sastava komunalnog otpada i dokumente sukladno Zakonu o gospodarenju otpadom.

JAVNA USLUGA SAKUPLJANJA KOMUNALNOG OTPADA

Javna usluga sakupljanja komunalnog otpada (u daljnjem tekstu: javna usluga) podrazumijeva prikupljanje komunalnog otpada na području pružanja javne usluge putem spremnika od pojedinog korisnika i prijevoz i predaju tog otpada ovlaštenoj osobi za obradu takvoga otpada. Javna usluga je usluga od općeg interesa.

Javna usluga uključuje sljedeće usluge:

- uslugu prikupljanja na lokaciji obračunskog mjesta korisnika usluge:
 1. miješanog komunalnog otpada
 2. biootpada
 3. reciklabilnog komunalnog otpada i
 4. glomaznog otpada (1m³) jednom godišnje te
- uslugu preuzimanja otpada u reciklažnom dvorištu
- uslugu prijevoza i predaje otpada ovlaštenoj osobi.

Javna usluga, i to prikupljanje miješanog komunalnog otpada, biootpada, glomaznog otpada 1m³ jednom godišnje, preuzimanje otpada u RD-u i uslugu prijevoza i predaje otpada ovlaštenim osobama, financira se iz cijene javne usluge i ugovorne kazne (koja više nije sastavni dio cijene), a može se financirati i iz gradskog ili općinskog proračuna i drugih izvora.

FZOEU je temeljem Zakona dužan financirati troškove prikupljanja reciklabilnog komunalnog otpada prikupljenog na lokaciji obračunskog mjesta te uslugu preuzimanja otpada koji se sastoji pretežito od otpadne ambalaže u reciklažnom dvorištu. Navedeno financiranje FZOEU-a još uvijek nije uspostavljeno unatoč Zakonu.

Na svom području JLS je dužna osigurati obavljanje javne usluge. Valja još jednom naglasiti kako sukladno definiciji iz Zakona javna usluga uključuje prikupljanje miješanog komunalnog otpada iz kućanstava i drugih izvora, biootpada iz kućanstava, reciklabilnog komunalnog otpada, opasnog komunalnog otpada i glomaznog otpada iz kućanstava. Javna usluga je također nedvosmisleno odvojena od komunalne djelatnosti.

Sakupljanje i odvoz miješanog komunalnog otpada, reciklabilnog otpada i glomaznog otpada od korisnika javne usluge obavlja se na području Grada Labina, općina Kršan, Sveta Nedelja, Raša i Pićan. Javnom uslugom obuhvaćena su sva naselja i svi stanovnici. Odvoz se vrši sukladno donesenim terminskim planovima.

Sakupljanje komunalnog otpada od pojedinih pravnih osoba regulirano je ugovorima kojima se definira način sakupljanja otpada na mjestu nastanka (vrsta i broj spremnika) te dinamika odvoza otpada sa lokacije.

Ukupan broj korisnika javne usluge na dan 31.12.2023. bio je 12.263. Od toga 10.504 korisnika kategorije kućanstva i 1.759 kategorije korisnika koji nisu kućanstva. U kategoriju korisnika koji nisu kućanstva ubrojeni su svi iznajmljivači sukladno odredbama novog Zakona. U razdoblju od lipnja do rujna broj takvih korisnika je u porastu zbog iznajmljivača koji ujedno i žive na obračunskom mjestu tokom godine i svrstani su inače u kategoriju kućanstva.

U tablici 1. prikazan je broj korisnika u 2023. godini, po JLS-ima, a svrstani u kategoriju kućanstva i korisnika koji nisu kućanstva.

Tablica 1.: Broj korisnika javne usluge 31.12.2023. godine po JLS-ima

JLS	KORISNICI KUĆANSTVA	KORISNICI KOJI NISU KUĆANSTVA	UKUPNO 2023.
Grad Labin	5.504	902	6.406
Općina Kršan	1.306	192	1.498
Općina Sv. Nedelja	1.228	233	1.461
Općina Raša	1.899	339	2.238
Općina Pićan	567	93	660
UKUPNO	10.504	1.759	12.263

Prema *Popisu stanovništva* iz 2021. godine, na Labinštini živi 20.682 osoba. Također, prema podacima Turističke zajednice Istarske županije, na Labinštini je u 2023. godini ostvareno ukupno 1.886.674 noćenja.

U tablici 2. prikazan je broj stanovnika i noćenja gostiju po jedinicama lokalne samouprave:

*Tablica 2.: Broj stanovnika i noćenja gostiju po JLS-ima
(izvor podataka: DZS, TZ Istarske županije, TZ Središnje Istre)*

JLS	BROJ STANOVNIKA	OSTVARENO NOĆENJA (2019.)	OSTVARENO NOĆENJA (2020.)	OSTVARENO NOĆENJA (2021.)	OSTVARENO NOĆENJA (2022.)	OSTVARENO NOĆENJA (2023.)
Grad Labin	10.424	1.440.276	453.250	983.838	1.299.622	1.305.980
Općina Raša	2.809	357.167	215.513	295.436	345.882	339.029
Općina Sv. Nedelja	2.898	110.266	80.153	105.717	125.052	127.787
Općina Kršan	2.829	70.300	57.330	62.811	77.283	77 263
Općina Pićan	1.722	27.749	20.864	30.339	36.041	36 615*
UKUPNO	20.682	2.005.758	827.110	1.478.141	1.883.880	1.886.674

*U trenutku pisanja izvještaja nisu dostupni službeni podaci o broju ostvarenih noćenja u Općini Pićan za 2023. godinu (procjena)

Broj noćenja na Labinštini u 2023. godini na razini je prethodne godine, bez posebnih odstupanja. S druge strane, kada se broj noćenja turista ravnomjerno raspodijeli na cijelu godinu, to bi značilo prosječni boravak još 5.169 osoba na ovom području.

U ljetnoj sezoni (lipanj-rujan) noćenja su daleko intenzivnija (oko 83% noćenja se bilježi u tih četiri mjeseci) te kada se ta brojka raspodijeli na ljetne mjesece, to bi zapravo značilo da na Labinštini tijekom ljeta boravi još oko 13.000 osoba dnevno uz stalno stanovništvo i sezonske radnike. Stoga, sustav prikupljanja otpada ljeti mora funkcionirati za više od 34.000 osoba dnevno, umjesto zimskih oko 20.000.

Za prikupljanje i odvoz miješanog komunalnog otpada i odvojeno prikupljenog otpada, PC Čistoća raspolaže sa 17 specijalnih vozila različitih veličina. Uz namjenska vozila za prikupljanje otpada ističu se i vozila opremljena dizalicama (tri komada) te vozila za prijevoz kontejnera zapremnine 5 m³ (dva komada).

Broj, vrsta vozila i volumeni nadogradnji postojećih vozila u voznom parku 1.MAJ-a prikazani su u tablici 3., a prosječna starost im je 10,3 godina:

Tablica 3.: Popis vozila 1.MAJ-a d.o.o. za sakupljanje otpada, prosinac 2023.

RB.	VOZILO	REGISTARSKA OZNAKA	TIP	GODIŠTE	STAROST,g	ZAPR,m3
1	IVECO 140E	PU 3042 D	TERETNO	2021	3	10
2	MAN TGS 26.360	PU 282 MK	TERETNO	2008	16	18
3	MITSUBISHI FUSO CANTER	PU 4962 A	TERETNO	2021	3	8
4	MITSUBISHI FUSO CANTER	PU 699 RO	TERETNO	2015	9	5
5	MITSUBISHI FUSO CANTER	PU 3284 D	TERETNO	2022	2	8
6	MITSUBISHI FUSO CANTER	PU 4757 A	TERETNO	2021	3	8
7	MERCEDES 1824	PU 298 ET	TERETNO	1999	25	12
8	IVECO EUROARGO	PU 545 PN	TERETNO	2013	11	12
9	MITSUBISHI FUSO CANTER	PU 338 UA	TERETNO	2018	6	5
10	MITSUBISHI FUSO 7.5 CANTER 7C15	PU 367 TE	TERETNO	2017	7	7
11	MAN 26.363 FVL-KO 6X2 TG-A	PU 345UJ	TERETNO	2003	21	18
12	FORD TRANSIT	PU 846 RR	TERETNO	2008	16	2
13	VOLVO FE 42R 280KS	PU 978 VM	TERETNO-DIZALICA	2019	5	16
14	MAN 18.280 4X2 BB	PU 4709 B	TERETNO-DIZALICA	2005	19	6
15	MERCEDES AXOR	PU 4816 A	PODIZAČ	2005	19	5
16	MAN TGM 18.340	PU 4818 A	PODIZAČ	2015	9	5
17	IVECO EUROARGO 180E	PU 5756 F	TERETNO-DIZALICA	2023	1	20
PROSJEČNA STAROST VOZILA					10,3	

SAKUPLJANJE MIJEŠANOG I BIORAZGRADIVOG KOMUNALNOG OTPADA

Za sakupljanje miješanog komunalnog otpada davatelj usluge raspolaže spremnicima različitog volumena. Polupodzemni spremnici za prikupljanje miješanog komunalnog otpada zapremine 5.000 litara postavljani su od 2018. do 2022. godine, ukupno ih je postavljeno 38, a opremljeni su otpadomjerima za mjerenje volumena otpada (odnosno, otpadomjer sadrži 25 litara i evidentira se broj korištenja pojedinog korisnika). Takvi polupodzemni spremnici ispostavili su se kao dobro rješenje za individualizaciju korisnika u urbanim zonama (nalaze se u setovima koji podrazumijevaju i spremnike za odvojeno prikupljanje otpada, ne samo miješanog komunalnog otpada, pa je estetski prihvatljivije).

Pored polupodzemnih spremnika, korisnici se zadužuju za individualne spremnike različitog volumena (80, 120, 240, 660 ili 1.100 litara). Razlikujemo korisnike koji zadužuju vlastite spremnike određenog obračunskog volumena te korisnike koji na raspolaganju imaju zajedničke spremnike za otpad, a predaja otpada obračunava im se razmjerno udjelu u korištenju spremnika. Taj udio se računa kao broj članova pojedinog kućanstva u odnosu na ukupni broj osoba koje koriste određeni spremnik. Obračun cijene za količinu predanog miješanog komunalnog otpada vrši se prema broju pražnjenja zaduženog spremnika za otpad. Obično se odvoz vrši jednom tjedno, pa korisnici imaju na volju hoće li određeni tjedan predati spremnik na pražnjenje ili ne. Na zahtjev korisnika tokom godine vrše se zamjene spremnika za otpad odgovarajućeg volumena, pa tako mogu prilagoditi veličinu spremnika svojim stvarnim potrebama. Treba reći da je cijena pražnjenja vezana uz litre, odnosno od 01.

lipnja 2023. ona iznosi 0,02 EUR bez PDV-a po litri, stoga formula volumen (litraža) spremnika puta navedena cijena daje ukupni iznos po pražnjenju određenog spremnika. U praksi to znači da je korisniku svejedno ima li, primjerice, spremnik od 80 litara kojeg daje na pražnjenje svaki tjedan ili spremnik od 240 litara kojeg prazni svaki treći tjedan.

U tablici 4. je dan pregled zaduženja spremnika za miješani komunalni otpad po volumenu po pojedinim JLS-ima.

Tablica 4.: Broj spremnika za miješani komunalni otpad kod korisnika, evidencija 1.MAJ-a d.o.o., prosinac 2023.

VRSTA POSUDE (lit)	BROJ POSUDA ZA MKO (2023)				
	LABIN	RAŠA	KRŠAN	PIĆAN	SVETA NEDELJA
80	1371	1061	603	278	680
120	1122	595	436	229	525
240	679	288	311	116	344
660	215	49	61	4	24
1100	102	30	25	10	10
5000	12	3	5	3	4
7000	2	1	0	0	1
UKUPNO	3503	2027	1441	640	1588

Sav miješani komunalni otpad zbrinjava se u ŽCGO-u „Kaštijun“ na način da se na lokaciji Cere pomoću pretovarne stanice otpad prebacuje u posebne prikolice ŽCGO-a, nakon čega ih ŽCGO preuzima i odvozi na Kaštijun.

ODVOJENO SAKUPLJANJE KOMUNALNOG OTPADA

RECIKLAŽNA DVORIŠTA

1.MAJ d.o.o. uslugu odvojenog sakupljanja otpada na području Grada Labina pruža i posredstvom jednog stacionarnog reciklažnog dvorišta (Pulska bb, Starci), te jednog mobilnog reciklažnog dvorišta. Preostala dva mobilna reciklažna dvorišta zajednički koriste općine Raša i Sveta Nedelja te općine Kršan i Pićan.

Na reciklažnom dvorištu u Labinu, uz odgovarajući kadar, uspostavljena je kontrola i evidencija korištenja istoga. Naime, prilikom predaje otpada u reciklažno dvorište potrebno je voditi evidenciju korisnika te vrste i količine predanog otpada bez

naknade. Tu se zaprima otpad nastao u kućanstvu od korisnika s područja Grada Labina, i to sljedeće vrste otpada: otpadni papir, otpadni metal, otpadno staklo, otpadna plastika, otpadni tekstil, baterije i akumulatori, električna i elektronička oprema, glomazni otpad, problematični otpad iz kućanstva, građevni otpad iz kućanstava (u ograničenim količinama). Rad u reciklažnom dvorištu organiziran je na način da se osigura siguran prihvata i privremeno skladištenje otpada do njegove otpreme, a predradnik daje upute zaposlenicima o postupanju s otpadom, održavanju i čišćenju reciklažnog dvorišta, provjerava funkcionalnost opreme na reciklažnom dvorištu i postupanje u slučaju izvanrednih događaja.

Reciklažno dvorište je opremljeno i videonadzorom radi kontrole nepropisnog odlaganja otpada izvan radnog vremena. Radno vrijeme je radnim danom od 07,00 do 16,00 sati i subotom od 8,00 do 13,00 sati.

Tijekom godine donošeni su rasporedi prema kojemu su postavljana mobilna reciklažna dvorišta u suradnji sa JLS-ima. U svakom JLS-u provedena su tri ciklusa postavljanja RD-a (dva uzastopna na proljeće i jedna na jesen).

SPREMNICI NA JAVNIM POVRŠINAMA

Setovi polupodzemnih spremnika sadrže, pored spremnika za miješani komunalni otpad, i spremnike za sakupljanje odvojenog otpada (papir i karton, plastična i metalna ambalaža, staklo), a ukupno su postavljeni na 35 lokacija na području Grada Labina te na dvije lokacije na području Općine Raša. Na jednoj dodatnoj lokaciji u Labinu (Prilaz Vetva) postavljen je samo polupodzemni spremnik za miješani komunalni otpad dok za odvojeni otpad služi tzv. „zeleni otok“ (boks). Uz to, određeni broj zajedničkih spremnika opremljen je otpadomjerima na poklopcu kako bi se omogućilo korištenje samo korisnicima kojima su namijenjeni.

Kao „zeleni otoci“ za odvojeno sakupljanje otpada koriste se i spremnici od 1.100 litara. Podjelom spremnika u sustavu „od vrata do vrata“ ti su zeleni otoci reducirani sa javnih površina te se uglavnom koriste kod višestambenih zgrada i raznih ustanova. Na javnim površinama svugdje se prikuplja staklena ambalaža, s obzirom da su količine tako prikupljenog otpada relativno male i nije bilo ekonomično prikupljati staklenu ambalažu „od vrata do vrata“.

Na javnim površinama postavljeni su i spremnici za prikupljanje otpadnog tekstila, ukupno je postavljeno 10 spremnika u Gradu Labinu, dva spremnika u općini Kršan te po jedan spremnik u općinama Pićan, Raša i Sveta Nedelja.

ODVOJENO SAKUPLJANJE U SUSTAVU „OD VRATA DO VRATA“

U ovom sustavu obuhvaćene su u pravilu obiteljske kuće na način da su im dodijeljeni individualni spremnici za papir i karton (120 litara) te plastičnu i metalnu ambalažu (120 ili 240 litara). Oba spremnika prazne se svaka dva tjedna u naizmjeničnom rasporedu, tj. svaki tjedan se prazni jedan od tih spremnika, ali ne oba isti tjedan. Velika većina spremnika nabavljena je uz bespovratne potpore EU i FZOEU. Takvim spremnicima opremljeno je 7.228 korisnika.

Mali dio korisnika dobio je kompostere od strane Grada Labina (200 komada) i Općine Sv. Nedelja (50 komada). Manje od 100 korisnika na području Marcihnice (Grad Labin) dobilo je spremnike od 120 litara u sklopu pilot-projekta prikupljanja biootpada od domaćinstava. Međutim, u 2024. godini Grad Labin planira nabaviti 250 spremnika za korisnike u naselju Presika te 23 zajedničkih spremnika za urbani dio Labina.

ODLAGALIŠTE OTPADA CERE

Odlagalište otpada *Cere* nalazi se na području Općine Sveta Nedelja, u k.o. *Cere*, k.č. 2089/2. Lokacija odlagališta formirana je 1975. godine. Radovi na sanaciji odlagališta provode se od početka 2009. godine, a do travnja 2011. godine završena je prva faza sanacije i rekonstrukcije odlagališta. U drugoj fazi izgrađena je pretovarna stanica kao dio integriranog sustava gospodarenja otpadom u Istarskoj županiji.

Pri nadležnom Odjelu za prostorno uređenje i gradnju Labina u listopadu 2023. godine podnesen je novi zahtjev za izdavanje lokacijske dozvole za odlagalište *Cere* prema izrađenom Idejnom projektu za zatvaranje odlagališta. Nakon izdavanja lokacijske dozvole u 2024. godini pristupiti će se izradi Glavnog projekta zatvaranja odlagališta za ishođenje građevinske dozvole. Zatvaranju odlagališta pristupiti će popunjavanjem kapaciteta i prestankom odlaganja otpada.

Na lokaciji će se i dalje odvijati ostale aktivnosti kao što je pretovar miješanog komunalnog otpada i otprema prema ŽCGO *Kaštijun* te privremeno skladištenje pojedinih vrsta otpada i priprema za preuzimanje od ovlaštenih sakupljača

U 2023. godini na odlagalištu neopasnog otpada *Cere* zbrinuto je ukupno 2.581,14 tona neopasnog otpada.

U ŽCGO *Kaštijun* putem pretovarne stanice zbrinuto je 3.923 tona miješanog komunalnog otpada. U tablici 5. prikazane su količine i trošak zbrinjavanja miješanog komunalnog otpada na *Kaštijunu*:

Tablica 5.: Trošak zbrinjavanja MKO na Kaštijunu u razdoblju 2019.-2023. godine

ZBRINJAVANJE MKO (CGO KAŠTIJUN)	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
tona	4.935	3.794	3.606	3.592	3.923
trošak zbrinjavanja, EUR*	387.752,34	298.101,80	283.330,28	282.230,28	565.426,56

*prema stopi konverzije 1 EUR = 7,53450 kn

Trošak zbrinjavanja miješanog komunalnog otpada putem ŽCGO-a *Kaštijun* iznosio je 565.426,56 EUR u 2023. godini što je značajno više u odnosu na prethodnu godinu. Razlog je povećanje jedinične cijene zbrinjavanja otpada na ŽCGO *Kaštijun* koja od siječnja 2023. godine iznosi 146 EUR/t uvećano za prijevoz u iznosu od 6,60 EUR/t (za period od siječnja do ožujka odobreno je umanjeње za 44,86 EUR/t).

Na samo tijelo odlagališta *Cere* ne odlaže se miješani komunalni otpad. Do popunjavanja kapaciteta tu se odlaže ponajviše glomazni otpad (63,6%). U tablici 6. prikazane su količine otpada odložene na odlagalište *Cere*, po vrstama (ključnim brojevima) i u tonama, u protekle tri godine, odnosno u 2021., 2022. i 2023. godini:

Tablica 6.: Količine odloženog otpada na odlagalištu *Cere* u razdoblju 2021.-2023. godine

ODLOŽENO - CERE (u tonama)	KB	2021.	2022.	2023.
OSTACI OD ČIŠĆENJA ULICA	20 03 03	145,48	71,43	104,00
OTPAD OD ČIŠĆENJA KANALIZACIJE	20 03 06	22,06	0,00	0,00
GLOMAZNI OTPAD	20 03 07	1.157,51	842,80	1.642,31
KOMUNALNI OTPAD KOJI NIJE SPEC.	20 03 99	0,00	0,00	0,00
OTPAD KUPOLNE PEĆI	10 12 08	9,70	38,10	0,00
OTPAD KOJI NIJE SPEC.	12 01 99	0,00	0,00	0,00
OTPAD IZ PJSKOLOVA	19 08 02	41,36	19,02	41,38
OSTACI NA SITIMA I GRABLJAMA	19 08 01	27,62	21,14	30,00
MULJEVI OD OBRADNE OTPADNIH VODA	19 08 05	366,26	354,20	474,54
OTPAD KOJI NIJE SPEC.(MULJEVI)	19 08 99	326,74	0,00	0,00
PILJEVINA I STRUGOTINA	03 01 05	0,00	0,00	9,85
OTPAD OD MJEŠOVITIH MATERIJALA	04 02 09	0,00	0,00	0,00
OSTALI OTPAD (OD MEH. OBRADNE)	19 12 12	798,32	0,00	259,06
PLASTIKA I GUMA	19 12 04	23,22	0,00	0,00
PRETHODNO MIJEŠANI NEOPASNI OTPAD	19 02 03	19,92	19,94	20,00
OSTALI SASTOJCI	20 01 99	0,00	0,00	0,00
UKUPNO		2.938,19	1.366,63	2.581,14

Osim glomaznog otpada (63,6%) najviše se zaprima muljeva od obrade otpadnih voda (18,4%), ostalog otpada od mehaničke obrade (10%) i ostatke od čišćenja ulica (4%). Sve ostale vrste otpada imaju zajedno udio od tek 4%. U 2023. godini zabilježen je znatan porast količine prikupljenog glomaznog otpada, pa je i ukupna količina veća.

KOLIČINE SAKUPLJENOG KOMUNALNOG OTPADA

MIJEŠANI KOMUNALNI OTPAD

Miješani komunalni otpad je otpad iz kućanstva i otpad iz drugih izvora koji je po svojstvima i sastavu sličan otpadu iz kućanstava, te je u Katalogu otpada označen kao 20 03 01.

Obuhvat stanovništva organiziranim sakupljanjem komunalnog otpada u 2023. godini iznosio je 100% te se u svim općinama i Gradu Labinu provodilo organizirano sakupljanje i odvoz komunalnog otpada.

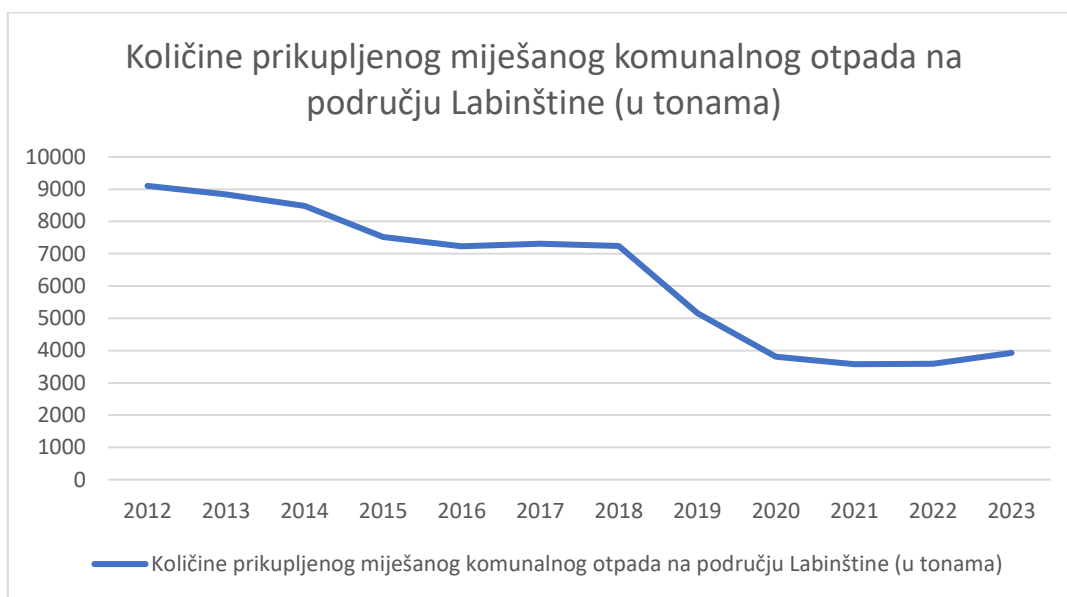
U tablici 7. su prikazane ukupne količine prikupljenog miješanog komunalnog otpada u razdoblju od 2012. do 2023. godine na teritoriju JLS-a Labinštine:

Tablica 7.: Količine prikupljenog MKO-a po JLS-ima u razdoblju 2012.-2023. godine, u tonama

	GRAD LABIN	OPĆINA KRŠAN	OPĆINA SV.NEDELJA	OPĆINA RAŠA	OPĆINA PIČAN	UKUPNO (t)
2012.	4.642	1.183	1.092	1.729	455	9.101
2013.	4.507	1.149	1.060	1.679	442	8.837
2014.	4.322	1.102	1.017	1.610	424	8.475
2015.	3.834	977	902	1.428	376	7.517
2016.	3.689	940	868	1.374	362	7.233
2017.	3.727	950	877	1.388	365	7.307
2018.	4.036	809	847	1.054	494	7.240
2019.	2.835	658	654	715	300	5.162
2020.	2.027	496	496	563	223	3.805
2021.	1.925	419	440	536	257	3.577
2022.	1.944	423	450	522	253	3.592
2023.	2.125	461	493	567	276	3.923

Grafički prikaz ukupnih količina prikupljenog miješanog komunalnog otpada za cijelu Labinštinu, a prema podacima iz tablice 7. prikazan je u grafikonu 1. Iz njega je vidljiv pad količine prikupljenog miješanog komunalnog otpada na Labinštini u posljednjih nekoliko godina:

Grafikon 1.: Kretanje ukupne količine prikupljenog miješanog komunalnog otpada na području Labinštine u razdoblju 2012.-2023. godine (u tonama)

ODVOJENO SAKUPLJENI KOMUNALNI OTPAD

Kada je riječ o udjelu odvojeno prikupljenog otpada, prema prvima podacima za 2023. godinu, taj je udio dosegao 46,85% za područje Labinštine. Vidljivo je da raste udio odvojenog prikupljanja komunalnog otpada tokom godina te da se ulaganjem u infrastrukturu postižu sve bolji rezultati. Treba ipak reći i da je od 2021. godine na snazi nova metodologija izračuna, a sve prema propisima nadležnog ministarstva. Prije toga, 2020. udio je iznosio 25,74%, da bi novom metodologijom već 2021. godine skočio na 41,18%.

Na glomazni otpad otpada 47,1% odvojenog otpada, a on se još uvijek odlaže na odlagalištu *Cere*. Među onim vrstama koje idu u predaju ovlaštenim sakupljačima (poput *Metisa*) prednjače plastika (20,9%), papir i karton (19,2%) te staklo (6,5%). Te tri vrste se ujedno najvećim dijelom prikupljaju izravno na kućnom pragu. Udio ostalih vrsta (miješana ambalaža, elektronička oprema, metali i dr.) iznosi 6,3%.

U tablici 8. prikazane su količine po vrsti odvojenog otpada u posljednjih tri godine, a ukupna količina gotovo je dosegla 3.500 tona:

Tablica 8.: Stopa odvojenog sakupljanja komunalnog otpada u razdoblju od 2021. do 2023. godine

VRSTA OTPADA	KB	2021. g. UKUPNO (t)	2022.g. UKUPNO (t)	2023.g. UKUPNO (t)
PAPIR I KARTON	20 01 01,15 01 01	787,82	745,10	663,32
PLASTIKA	20 01 39,15 01 02	28,48	201,68	721,65
MIJEŠANA AMBALAŽA	15 01 06	331,78	399,59	64,58
STAKLO	15 01 07, 20 01 02	100,64	207,28	223,84
EE OPREMA	20 01 23*,20 01 35,20 01 36	48,83	43,16	42,77
METALI	20 01 40	22,42	37,53	35,08
DRVENA AMBALAŽA	15 01 03	0	28,31	0,00
BATERIJE I AKUMULATORI	20 01 33*, 20 01 34	1,238	1,06	1,68
FLUO CIJEVI	20 01 21*	0,03	0,21	0,14
OTPADNI TEKSTIL	20 01 11	25,51	22,30	27,64
STARI LIJEKOVI	20 01 32	0	0,02	0,00
METALNA AMB. (POSUDE POD TLAKOM)	15 01 11*	0	0,11	0,01
GLOMAŽNI OTPAD	20 03 07	1157,50	842,80	1627,69
BIORAGRADIVI OTPAD	20 02 01	0	15,26	49,62
OTPADNA JESTIVA ULJA	20 01 25	0	0,00	0,49
UKUPNO (mOS)		2504,25	2544,40	3458,50
MKO	20 03 01	3576,95	3591,77	3923,38
mOS+mMKO		6081,20	6136,17	7381,88
STOPA ODVOJENOG SAKUPLJANJA KOMUNALNOG OTPADA (%)		41,18	41,47	46,85

Podaci se odnose na prikupljeni komunalni otpad od strane trgovačkog društva 1. MAJ na području pružanja usluge.

Na dalje, u tablici 9. prikazano je kretanje količina miješanog komunalnog otpada i odvojeno prikupljenog otpada u razdoblju od 2019. do 2023. godine. Vidljivo je da kroz promatrano razdoblje opada količina prikupljenog miješanog komunalnog otpada, a pritom raste količina odvojeno prikupljenog selektivnog otpada, kao i udio odvojeno prikupljenog otpada.

Tablica 9. Količine prikupljenog MKO i odvojeno prikupljenog otpada u razdoblju 2019.-2023. godine, u tonama (1.MAJ d.o.o.)

	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
MKO	5.162	3.805	3.577	3.592	3.923
SELEKTIVNI	1.334,33	1.319,26	2.504	2.544	3.459
UKUPNO	6.496,33	5.124,43	6.081	6.136	7.382
% ODVOJENOG	20,54	25,74	41,18	41,47	46,85

Obveza vođenja podataka o komunalnom otpadu do 2020. godine bila je propisana Zakonom o održivom gospodarenju otpadom. Od srpnja 2021. godine na snazi je Zakon o gospodarenju otpadom te se u skladu s tim vode podaci za 2021. i 2022. i 2023. godinu

Okvirnom direktivom o otpadu i Provedbenom Odlukom Komisije (EU) propisana je nova metodologija za izračun ostvarivanja propisanih ciljeva za recikliranje koje su članice EU obvezne primjenjivati od 2021. izvještajne godine nadalje.

Slijedom navedenog došlo do promjena propisa što je uzrokovalo značajne izmjene u definiciji javne usluge kao i u metodologiji izračuna stope odvojenog sakupljanja komunalnog otpada u okviru javne usluge. Podaci o komunalnom otpadu sakupljenom u okviru javne usluge u izračun uključuju slijedeće ključne brojeve:

- sve vrste otpada iz podgrupe 15 01,
- sve vrste komunalnog otpada iz podgrupe 20 01 osim otpada koji se karakterizira ključnim brojem 20 01 99,
- otpad koji se karakterizira ključnim brojevima 20 02 01, 20 03 01, 20 03 02 i 20 03 07.

Radi detaljnijeg pregleda količina svog prikupljenog komunalnog otpada, u tablici 10. prikazane su količine prikupljenog komunalnog otpada po svim JLS-ima Labinštine u 2023. godini, i po vrstama:

Tablica 10.: Količine odvojeno prikupljenog komunalnog otpada u sklopu javne usluge po JLS-ima u 2023. godini, u tonama

VRSTA OTPADA 2023.	KB	GRAD LABIN	OPĆINA KRŠAN	OPĆINA SV. NEDELJA	OPĆINA RAŠA	OPĆINA PIČAN	UKUPNO (t)
PAPIR I KARTON	20 01 01,15 01 01	358,194	79,599	86,232	92,865	46,432	663,322
PLASTIKA	20 01 39,15 01 02	389,691	86,598	93,815	101,031	50,515	721,650
MIJEŠANA AMBALAŽA	15 01 06	34,873	7,750	8,395	9,041	4,521	64,580
STAKLO	15 01 07, 20 01 02	120,873	26,861	29,099	31,337	15,669	223,839
EE OPREMA	20 01 23*,20 01 35,20 01 36	23,096	5,132	5,560	5,988	2,994	42,770
METALI	20 01 40	18,943	4,210	4,560	4,911	2,456	35,080
BATERIJE I AKUMULATORI	20 01 33*, 20 01 34	0,904	0,201	0,217	0,235	0,117	1,674
FLUO CIJEVI	20 01 21*	0,140					0,140
OTPADNI TEKSTIL	20 01 11	14,926	3,317	3,593	3,870	1,935	27,641
STARI LIJEKOVI	20 01 32						0,000
METALNA AMB. (POSUDE POD TLAKOM)	15 01 11*, 15 01 10*	0,008					0,008
GLOMAZNI OTPAD	20 03 07	899,545	173,194	186,345	252,855	115,751	1627,690
OTPADNA JESTIVA ULJA	20 01 25	0,490					0,490
BIORAGRADIVI OTPAD	20 02 01	49,620					49,620
UKUPNO SELEKTIVNI (mOS)		1911,30	386,86	417,82	502,13	240,39	3458,504

MIJEŠANI KOM. OTPAD (mMKO)	20 03 01	2125,07	461,53	492,95	567,31	276,52	3923,380
mOS+mMKO		4036,37	848,39	910,77	1069,44	516,91	7381,884
STOPA ODVOJENOG SAKUPLJANJA KOMUNALNOG OTPADA (%)		47,35	45,60	45,88	46,95	46,51	46,85

POTICAJNA NAKNADA ZA SMANJENJE KOLIČINE MIJEŠANOG KOMUNALNOG OTPADA

Poticajna naknada je mjera kojom se potiče JLS da, u okviru svojih ovlasti, provede mjere kojima se smanjuje udio miješanog komunalnog otpada u komunalnom otpadu koji nastaje na području te JLS. Obveznik plaćanja poticajne naknade je JLS temeljem rješenja FZOEU-a. FZOEU do 31. prosinca tekuće kalendarske godine za prethodnu kalendarsku godinu donosi po službenoj dužnosti rješenje kojim utvrđuje obveznika plaćanja i iznos poticajne naknade za kalendarsku godinu.

Algoritam za izračun poticajne naknade promijenjen je, način obračuna propisan je Dodatkom V Zakona o gospodarenju otpadom. Tako se poticajna naknada po novom algoritmu obračunava već za 2021. godinu.

Tablica 11.: Procjena poticajne naknade za JLS-e Labinštine za 2023. godinu, u EUR

JLS sakupljanja otpada	Ukupno sakupljeni komunalni otpad u sklopu javne usluge po JLS (tona)	Miješani komunalni otpad sakupljen u sklopu javne usluge po JLS (obrazac SO-1) (tona)	Odvojeno sakupljeni komunalni otpad u sklopu javne usluge po JLS (obrazac SO-1) (tona)	Odvojeno sakupljeni komunalni otpad putem mobilnog reciklažnog dvorišta po JLS (obrazac SO-3-1) (tona)	Odvojeno sakupljeni komunalni otpad putem stacionarnog reciklažnog dvorišta po JLS (obrazac SO-3-2) (tona)	Koeficijent graničnog udjela mase sakupljenog miješanog komunalnog otpada za 2022. godinu	MSK = Masa sakupljenog miješanog komunalnog otpada koja prekoračuje graničnu količinu miješanog komunalnog otpada (tona)	POTICAJNA NAKNADA ZA 2023. (EUR)
Kršan	843,22	461,53	198,21	183,48	0	0,50	39,92	1.059,50
Labin	4.009,12	2.125,07	935,90	310,85	637,31	0,50	120,51	3.198,35
Pićan	513,03	276,52	114,75	121,75	0	0,50	20,01	531,00
Raša	1.060,27	567,31	228,10	264,86	0	0,50	37,18	986,65
Sveta Nedelja	903,27	492,95	212,83	197,49	0	0,50	41,32	1.096,57

Podaci koji se koriste za izračun o prekoračenoj količini miješanog komunalnog otpada temelje se na verificiranim prijavama obveznika u bazu Registar onečišćavanja okoliša davatelja javne usluge. Podaci za 2023. godinu još nisu verificirani stoga je dana procjena temeljem izvršene prijave u bazu od strane 1. MAJ d.o.o.

OSVRT NA EKONOMIČNOST ODVOJENOG PRIKUPLJANJA OTPADA

Ekonomičnost odvojenog prikupljanja otpada uvelike ovisi i o otkupnim cijenama pojedinih frakcija komunalnog otpada na tržištu. U 2022. godini cijena otkupa papira i kartona kretala se oko 0,13 EUR/kg. Međutim u 2023. godini otkupna cijena bila je svega 0,003 EUR/kg što je umanjilo ionako niske prihode. Cijene baterija u 2023. godini (ovisno o vrsti) su na razini prošle godine, otkupne cijene kretale su se između 0,27 – 0,83 EUR/kg, dok je otkup akumulatora ostao na 0,27 EUR/kg. Otkupna cijena metala varirala je od 0,16 EUR/kg do 0,23 EUR/kg.

U tablici 12. prikazan je prihod od prodaje pojedinih frakcija odvojeno prikupljenog otpada:

Tablica 12.: Prihodi od prodaje odvojeno prikupljenog otpada u 2023. godini

VRSTA OTPADA 2023	KB	KOLIČINA (t)	PRIHOD (EUR)	OPORABITELJ/PRIJEVOZNIK
otpadni papir i karton	20 01 01	393,07	1.179,21	DS SMITH UNIJAPAPIR
ambalaža od papira i kartona	15 01 01	198,90	596,70	DS SMITH UNIJAPAPIR
metali	20 01 40	37,20	7.158,80	METIS d.d.
baterije i akumulatori	20 01 34	0,46	123,12	OBRT ST AKUMULATOR
baterije i akumulatori	20 01 33*	0,05	21,62	METIS d.d.
baterije i akumulatori	21 01 33*	1,16	612,96	OBRT STR AKUMULATOR
tvrdna plastika	20 01 39	2,66	133,00	F&M TEHNOVALPROM d.o.o.
SVEUKUPNO PRIHODI OD PRODAJE		633,49	9.825,41	

Sveukupni prihod iznosio je tek 9.825,41 EUR, upravo zbog daleko manje cijene otkupa papira i kartona. Da je cijena otkupa papira i kartona ostala na razini od oko 0,1 EUR/kg, prihodi bi bili oko 67.000 EUR.

Nasuprot prihodima od prodaje pojedinih frakcija otpada, imamo i troškove zbrinjavanja ostalih frakcija. Pregled je prikazan u tablici 13.:

Tablica 13.: Trošak zbrinjavanja odvojeno prikupljenog otpada u 2023. godini

VRSTA OTPADA 2023	KB	KOLIČINA (t)	TROŠAK (EUR)	OPORABITELJ/PRIJEVOZNIK
plastična ambalaža	15 01 02	703,82	105.639,19	SEKUNDAR USLUGE d.o.o.
miješana ambalaža	15 01 06	64,58	8.571,06	METIS d.d.
staklo	20 01 02	26,08	782,40	F&M TEHNOVALPROM d.o.o.
biorazgradivi otpad	20 02 01	54,46	5.683,60	F&M TEHNOVALPROM d.o.o.
ambalaža pod tlakom	15 01 11*	0,006	4,38	METIS d.d.
apsorbensi	15 02 02*	0,01	7,30	METIS d.d.
filtri za ulje	16 01 07*	0,014	10,22	METIS d.d.
ambalaža koja sadrži ostatke opasnih tvari	15 01 10*	0,002	1,46	METIS d.d.
fluorescentne cijevi	20 01 21*	0,14	651,00	METIS d.d.
miješani komunalni otpad	20 03 01	3.924,00	565.426,56	KAŠTIJUN d.o.o.

biorazgradivi otpad	20 02 01	2,16	302,40	METIS d.d.
staklena ambalaža	15 01 07	43,56	289,24	METIS d.d.
SVEUKUPNO TROŠKOVI ZBRINJAVANJA		4818,83	687.368,81	

Najveći trošak je zbrinjavanje miješanog komunalnog otpada u ŽCGO *Kaštijun*, a koji je 2023. godine drastično povećao cijenu zbrinjavanja. Ovaj trošak iznosio je 565.426,56 EUR, a namiruje se iz tzv. „varijabilnog“ dijela računa kojeg plaćaju korisnici. Najproblematičniji trošak koji se pokriva iz redovnog poslovanja je svakako zbrinjavanje plastične ambalaže koji iznosi čak 105.639,19 EUR. Trošak zbrinjavanja ostalih frakcija zajedno iznosi 16.303,06 EUR.

Radi boljeg pregleda kretanja prihoda od prodaje odvojeno prikupljenog otpada, prikazan je u tablici 14. sažetak za posljednje tri godine:

Tablica 14.: Prihodi od prodaje odvojeno prikupljenog otpada 2021.-2023. godine

GODINA	KOLIČINA (t)	PRIHOD OD PRODAJE, EUR	PROSJEČNI PRIHOD, EUR/t
2021.	648,45	26.380,94	40,68
2022.	551,92	57.310,88	103,84
2023.	633,49	9.825,41	15,51

Kao što je ranije spomenuto, prihodi su osjetno pali zbog velikog smanjenja otkupne cijene papira i kartona. 2023. godine u odnosu na godinu ranije prihodi su pali za 82,9%. Prosječni prihod po toni pao je sa 103,84 EUR na samo 15,51 EUR.

Radi boljeg pregleda kretanja troškova zbrinjavanja, prikazan je u tablici 15. sažetak za posljednje tri godine:

Tablica 15: Troškovi zbrinjavanja otpada 2021.-2023. godine

GODINA	KOLIČINA (t)	TROŠKOVI ZBRINJAVANJA, EUR	PROSJEČNI TROŠAK, EUR/t
2021.	4.102,26	326.565,58	79,61
2022.	4.326,07	359.240,11	83,04
2023.	4.818,83	687.368,81	142,64

Troškovi zbrinjavanja su u stalnom porastu, a značajno su narasli u 2023. godini prvenstveno zbog povećanja cijene zbrinjavanja miješanog komunalnog otpada na *Kaštijunu*, ali i zbog veće cijene zbrinjavanja plastične i metalne ambalaže koja iznosi 0,2 EUR/kg. Ukupni troškovi u 2023. godini u odnosu na godinu ranije povećani su za čak 91,3%. Prosječni trošak po toni povećao se sa 83,04 EUR na 142,64.

EDUKACIJA GRAĐANA S CILJEM STVARANJA ZELENIH NAVIKA

Edukacija korisnika se najviše vodi kroz web stranice i Facebook profil 1.MAJ-a te su na taj način obrađivane razne teme poput pravilnog odvajanja otpada, strukture sustava gospodarenja otpadom na Labinštini, mogućnosti koje imaju korisnici na raspolaganju, benefiti brige o okolišu putem brige o otpadu, obilježavanja „Europskog tjedna smanjenja otpada“, rasporeda odvoza i dr. Među ostalim, kroz te kanale promovirali su se i zaključci, vizuali i ideje projekata „Zelene navike za održivu Labinštinu i „Markat bez plastike“. Uz to, amblemi „Markata bez plastike“ postavljeni su uz nogometno igralište Gradskog stadiona u Labinu i u dvorani SC „Franko Mileta“.

Izravna edukacija vodila se slanjem informativnih letaka svim korisnicima iz kategorije kućanstva uz račune. To se učinilo u 11 navrata te je odlučeno da će se takvi informativni leci i dalje slati uz račune svaki mjesec čime se može obraditi potrebne edukativne teme.

U sklopu održavanja Festivala cvijeća organiziran je info štand 1.MAJ-a gdje se posjetitelje educiralo kroz razgovor i putem letaka. Osim toga, u sklopu istog štanda održana je i aktivnost projekta „Za Labin bez plastike“, a za ugostitelje na Festivalu su osigurane povratne plastične čaše s kaucijom umjesto jednokratnih.

Na gradskoj tržnici odvijala se i aktivnost još jednog gradskog projekta „MOREmo brinuti o moru!“. Naime, u sklopu projekta postavljena je izložba koja promovira brigu o čistom moru i upozorava na postojeći otpad u moru.